Št. 57. V Gorici, v sredo dne 18. julija 1906. Tečaj XXXVI.

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemana v Gorici na dom pošiljana:
za vse leto . . . . . 13 K 20 v, ali gld. 6·60
za pol leta . . . . . 6 » 60 » » » 3·30
za četrt leta . . . . . 3 » 40 » » » 1·70
Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in „Kažipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštnih cest“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici štev. 7 I. nadstr. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogovoru. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavrič.*

Uredništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoludne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1·60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekališču Jos Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiussi v ulici Formica, I. Hovański v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Ob otvoritvi nove železnice.

Jutri 19. julija 1906. bo slovesen dan za našo deželo. Otvori se proga druge železniške zveze s Trstom od Jesenic do morja.

Mnogo se je pisalo o drugi železniški zvezi s Trstom po raznih listih, in med temi je bila »Soča« vedno v prvih vrstah; proučevali smo novo črto v raznih stranij, kazali jo v tej in oni luči, pokazavali na veliko važnost, zlasti za nas in našo deželo. Od časa, ko se je sprožila misel po predelski železnici do efektuiranja bohinjske črte, smo priobčili jako mnogo člankov in notic o novi železniški zvezi; zategadel so naši čitatelji natančno poučeni o vsem in zategadel nam danes ni treba pisati zgodovine te črte ter na dolgo in široko razlagati njenega pomena in važnosti.

Povdarjati moramo pa v teh slovesnih trenotkih, da se sever neprenehoma najživejše bavi z novo črto, ter da istotako vlada največje zanimanje za njo v sosednem laškem kraljestvu, *kjer imajo* v državnem proračunu poseben odstavek posvečen novi avstrijski planinski železnici.

Jutri steče ta tako važna železnica po naših tleh.

Slovesen dan bo. Pride prestolonaslednik in mnogo najvišjih dostojanstvenikov, ki se popeljejo po novi progi po naši zemlji.

V naši deželi se pripravljajo posodi na dostojen sprejem. Vse je živo, vse govori le o novi železnici, vse prevzema slovesnost tako izrednega dne.

Dogodki zadnjih dnij so sicer pretili skaliti slavlje, ali zasukalo se je tako, da se Slovenci udeležimo slovesne otvoritve, ker sodimo vse reči trezno in ker upamo po previdnih potih doseči, kar nam pritiče

Mi stojimo tu kot zaveden narod, ki si je svest svojih pravic, kot narod, ki kaže največjo ukaželjnost, ki stremi po napredku ter uporablja vse svoje sile v to, da bi stal na višku izobrazbe; če tega ni v polni meri, kakor bi lahko bilo, ni kriv narod naš, krivda zadeva druge.

Stojimo tu in umemo s polnim srcem velik pomen jutrišnjega dne. Zato pa se udeležujemo slovesnosti izrednega značaja, prisostvujemo, da bo visoka gospoda videla naš čvrsti rod, ki biva ob novi progi, prisostvujemo, ne kot ponižni podaniki, ampak kot možje, s pogumom in zavednostjo v srcu. Ne klanjamo se kot lakaji — daleč proč od nas bodi vsaka pretirana devotnost! — ampak stojimo tu kot omikanci ter pozdravljamo otvoritev nove železniške zveze.

Pozdravljamo jo kot tako, pri tem pa slovesno izjavljamo, da ne prenehamo niti za trenotek od boja za naše pravice!

Priporočamo dostojen sprejem, obnašanje, kakoršno se pričakuje od omikancev, odsvetujemo pa odločno vsako pretiranost v izrazih, v klicih, v klanjanju....

Slovenske trobojnice naj vihrajo. Le te so naše, le te morejo pričati, kdo biva ob progi. Nagovori naj zvenijo v čistem našem jeziku!....

Visoka gospoda naj dobi utis, da se pelje mimo ljudstva, ki je zavedno, ki je pripravljeno boriti se do skrajnosti za svoje pravice, mimo ljudstva, ki je vredno vse drugačne usode, nego jo ima sedaj; bodoči cesar naj vzame s seboj spomin na čvrsti slovenski narod v goriški deželi, da ga je sprejel lepo v trenotkih, ko so hotele zlovestne roke z udarci ustvariti nevarne razmere. Trezna sodba in energičen nastop sta odvrnila zlovestne roke, in po tej poti bomo korakali naprej, neustrašeni, pripravljeni na vse in za vse!

Rodoljubi! Mislimo, da govorimo prav, iz srca vsem! Učite ljudstvo po teh navodilih — jutrišnji dan naj bo tudi naš slovesen dan, manifestacija zavednega slovenskega rodu na Goriškem, izvršena v mejah omikanca.

Samozavestni stojimo tu, ponosni, neustrašeni, zavedajoči se velikega pomena slavnostnega dne v naši obmejni zemlji. In zavzemimo se z jutrišnjim dnem za delo, resnično delo, da bo nova železnica z novimi časi koristila v prvi vrsti nam!

DOPISI.

Iz Tolmina. (Dalje.) — Od tega časa naprej se je začelo rokodelsko društvo polagoma gibati in je priredilo že 24/12. 82. prvo tombolo in nameravalo prirediti še druge zabave; ker pa ni imelo na razpolago ne moči, ne sredstev, je ostalo v prvem društvenem letu le pri tomboli.

Dne 17. 12. 1883. skliče društvo drugi redni občni zbor in izvoli svojim predsednikom pok. dr. Roberta Mianija. Takoj po občnem zboru sklene odbor prirediti 1. društveni ples, kateri se je dobro obnesel.

Ker je društvo imelo majhno število udov, so bili tudi dohodki zelo pičli in ni moglo si nabaviti potrebne oprave v bralni sobi. Radi tega napravi dne 2. junija 1884. izlet k tarči v Tolminu skupno z godbo tolminskega godbenega društva. Ta izlet sponesel se je prav dobro, iz dohodkov je nakupilo društvo nekaj oprave za društveno sobo. Pravega življenja pa vendar ni še bilo v društvu. Ta okoliščina je dala povod novim mislim, ki so začele rojiti po glavi odboru. Odbor pa je napravil tem mislim kmalu konec s tem, da je osnoval pevski zbor.

Z 1. oktobrom 1884. so pričele prve pevske vaje pod skladateljem pokojnim Hrabroslavom Volaričem. Pevske vaje so napredovale dobro in na Silvestrov večer istega leta je priredilo društvo prvo veselico z dramatično predstavo; igralo se je veselo igro „gospod Čapek“. Pod vodstvom gospoda Volariča je pel izborno mešan zbor, obstoječ iz 17. pevk in pevcev. Ta prva veselica je pokazala, kaj vse lahko napravi dobra volja, še danes je marsikateremu Tolmincu v dobrem spominu.

Pri 3. občnem zboru dne 6./1. 1885. je bil izvoljen predsednikom zopet gospod France Jež.

Dne 31.1. 85. je priredilo društvo veliki ples in začelo s pripravami za slavnostno veselico v spomin skladbe „Naprej zastava Slave“. Pri tej veselici, ki se je vršila 25./5. 1885., se je igralo igro „Stari Slovani“ v 5 dejanjih, prestavil je isto iz italijanščine pok. šolski nadzornik g. Dominko. Pel je gori omenjeni mešan zbor pod vodstvom pok. Volariča. Tudi ta veselica je pokazala, da je bila kakor igra, tako tudi petje v dobrih rokah. Tej veselici je sledila takoj druga, pri kateri sto se predstavljali veseli igri „Mutec“ in „Poglavje I. II. in III.“ Petje je vodil tačasni kapelnik tolminske godbe, gospod Spaček. Veselica se je sponesla prav dobro in dala lepe dohodke.

Leta 1884. je bil napadan od več strani naš zasluženi gorski slavček, prečastiti gospod Simon Gregorčič. Ker je društvo odobravalo njegovo postopanje, mu odpošlje dne 25./2. 1885. sledečo adreso:

Častivrednemu gospodu Simonu Gregorčiču, vikarju v Gradišči.

„Svojemu rojaku častitajo udje rok. bral. društva in si štejejo v čast, da se je iz tolminskih gor nabelodanil mož, ki svoje duševne zmožnosti prav nepristano in trezno žrtvuje v korist maternega slovenskega naroda, zaničevanega že vsled modernega načela puhle omike.

Blagovolite, častivredni gospod, sprejeti ta odkritosrčni izraz notranjega sočutja Vaših rojakov.

V Tolminu, 25. februarja 1885.

Odbor: I. Pagon m. p., M. Štrukelj m. p., R. Šinek m. p., I. Pušnar m. p., Karol Pencin m. p. V. Tuta m. p.

Tej adresi je sledil nastopni odgovor:

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Hčerka,“ nadaljuje bankir, „pravkar si mi kar najnatančneje razložila naziranje hčerke, ki sili mlado deklico, kakoršna si ti, k sklepu, da se ne omoži. Zdaj ti povem jaz, kakšni motivi silijo očeta, kakoršen sem jaz, k sklepu, da svojo hčerko omoži.“

Evgenija se priklone, ne kakor ponižna hčerka, ki posluša, ampak kakor nasprotnik, ki pazi, pripravljen nasprotovati.

„Hčerka,“ nadaljuje Danglars, „če oče želi, da se njegova hči omoži, ima gotovo kak vzrok, da želi to možitev. Nekateri silijo, kakor si pravkar omenila, da bi videli oživeti same sebe v svojih unukih. Jaz nimam te slabosti in ti priznavam, da mi na rodbinskem veselju ležeče jako malo. To pravim hčerki, ki kateri je dovolj filozofične narave, da to razume in ne pripisuje tega zločinom.“

„Izvrstno,“ pravi Evgenija; „nadaljujte prosto, gospod, meni je všeč.“

„O,“ pravi Danglars, „vidiš, da tudi jaz gojim simpatije do prostost, če mislim, da jo zahtevajo razmere. Toda naj nadaljujem. Predlagal sem ti torej ženina, a priznam ti čisto odkrito, da pri tem nisem mislil na te. Ti ljubiš prostost, toda jaz moram vsled izvestnih bančnih zadev vstrajati pri tem, da čim preje omožiš s tem možem.“

Evgenija se zgane.

„Proti svoji volji ti moram povedati stvari, katerih ne rad, kajti ti me siliš k temu, hčerka. Razumljivo ti je, da obžalujem, da se moram poslužiti aritmetničih pojasnil v pogovoru z umetnico, kakoršna si ti, ki ne mara vstopiti v bankirjev kabinet iz strahu, da bi ne vplival na njo na nepoetičen način.

„Toda v tem bankirjevem kabinetu, v katerega si prišla rada še predvčerajšnjim po tisoč frankov, ki ti jih dam vsak mesec za tvoje nepotrebne potrebščine, torej v tem kabinetu izvedo lahko mnogo tudi deklice, ki se nočejo možiti. Tam se izve — a prizanašaje tvojim nežnim živcem ti hočem povedati to tukaj v salonu — tam se torej izve, da je bankirjev kredit njegovo fizično in moralično življenje, da kredit vzdržuje človeka, kakor dihanje oživlja telo; grof Monte Cristo mi je nekoč govoril o tem tako, da onega trenotka nikdar ne pozabim. Tam se izve, da se v isti meri, v kateri se manjša kredit, bliža telo poginu, in da se mora to zelo kmalu zgoditi bankirju, ki ga je doletela čast, da je oče tako logične hčerke, kakor si ti.“

Toda mesto da bi se ponižala, se Evgenija le še vzravna.

„Ruin!“ pravi.

„Pravi izraz rabiš, hčerka, pravi izraz,“ odvrne Danglars.

„Ah!“ pravi Evgenija.

„Da, ruiniran sem! Tu imaš torej to strašno skrivnost, kakor bi rekli tragični pesniki. Toda, hčerka, poslušaj me, kako se je tej nesreči mogoče izogniti vsaj za te; ne pravim za me, ampak za te.“

„O,“ vsklikne Evgenija, „vi ste slab fizijognom, gospod, če si domišljate, da objokujem katastrofo, kateri me izpostavljate. —

„Jaz ruinirana! Kaj me to briga? Ali mi ne ostane še moj talent? Ali si ne morem kakor Pasta, Malibran ali Grisi pridobiti premoženja, kakoršnega bi mi vi ne mogli dati? Imam lahko sto do stopetindvajset tisoč liber rent, za katere se bom imela zahvaliti sami sebi, in jih ne sprejemati, kakor teh ubogih dvanajst tisoč frankov, katere mi dajete, s kislim obrazom in z očitanjem o moji zapravljivosti, katerega nikdar ne pozabite pridejati. Mesto tega bi sprejemala vsklike občudovanja in cvetlice. In če bi tega talenta ne imela, o čemur vi po svojem smehljaju dvomite, ali bi mi ne ostala še vedno ta žareča ljubezen do neodvisnosti, ki mi nadomesti vse zaklade in je skoro tako velika kakor ljubezen do življenja?

„Ne, zaradi sebe tega ne obžalujem; moje knjige, moji čopiči, moj piano mi ostanejo, in vse to so stvari, ki ne veljajo mnogo denarja in si jih vedno lahko nabavim. Morda mislite, da sem žalostna zaradi svoje matere? V tem slučaju se motite, ali pa bi se morala silno motiti jaz, če bi mati ne bila poskrbela, da se zavaruje proti katastrofi, ki preti vam, in bi ta katastrofa ne šla mimo nje brez sledu; upam, da se je zavarovala, in upam, da jo skrb za me pri tem ni motila, kajti — hvala Bogu — pod pretvezo, da ljubim prostost, mi je puščala vedno popolno neodvisnost.

„O, ne, gospod, izza svoje mladosti sem videla tako mnogo in spoznala toliko, da nesreča ne naredi na me nič večjega utisa, kakor zasluži. Odkar se zavedam, me ni nihče ljubil; to je sicer žalostno, a čisto naravno sledi iz tega, da tudi jaz nikogar ne ljubim, kar je pa prav. No, ali zdaj poznate moje veroizpovedanje?“

„Torej,“ pravi Danglars, bled jeze, ki pa ni izvirala iz žaljene očetovske ljubezni, „torej, gospica, vi hočete moj pogin?“

„Vaš pogin? Jaz,“ pravi Evgenija, „hočem vaš pogin? Kaj hočete s tem reči? Ne razumem vas.“

„Tem boljše; to mi pušča še žarek upanja. Torej poslušaj!“

„Poslušam“, pravi Evgenija in se tako ostro ozre v svojega očeta, da mora ta zbrati vse svoje moči, da prenese ta pogled.

Slavni odbor!

Lepa Vam hvala! Veseli me, da me tudi moji bližnji rojaci imajo v tako prijaznem spominu. Le možato in krepko delujte tudi Vi v svojem krogu za sveto narodno stvar.

Srčen pozdrav vsem! Vaš prijatelj

S. Gregorčič m. p.

(Pride še.)

Iz Kobarida. Tukaj pri nas je jako živahno; letoviščarji prihajajo vsaki dan. Tudi častniki. Zadnji teden so prišli trije generali in več drugih štabnih oficirjev; v hotelu „Devetak" je bilo, kakor v kakem hotelu na Dunaju; pa je tudi nekaj iznenadnega, videti v Kobaridu tak banket. Vkljub temu, da se ne more dobiti različnih desertnih rečij, vendar so bili vsi gospodje zadovoljni.

V tem gre gospodu hotelirju Devetaku čast, ker on se pa tudi potrudi, da so gostje povsem postreženi. — Sedaj je dobil tudi vožno pošto v Bovec. Ima pa tudi na razpolago konje za vožnjo svojih gostov.

Sedaj imamo v Kobaridu jako prijetno, ker nimamo one neznosne vročine, pa tudi ne suše, za to skrbi vsaki tretji dan nekaj dežja.

Iz Dol-Otlice, 10. julija 1906. — Ker se zanašam na pravičnost in resnicoljubje cenjene „Soče", upam, da obelodani tudi ta moj skromen dopis, ki pojasni razmere v tuk. občini in odbije napade na župana, ki so bili izraženi v posameznih dopisih z Otlice v tem listu. Oddaleč nisem mislil odgovarjati dopisniku. — Ljudje pravijo, da le slabo, polomljeno kolo škriplje; tako škriplje g. dopisnik z Otlice; maha okoli sebe in lovi po zraku nekaj, česar nikdar ne doseže. Zdrobljen in poteptan hoče se maščevati nad vsem, kar ne trobi v njegov rog, a konečno se vrže z vsem srdom na župana in njegovo nedolžno družino. Župan mu je tarča, v katero strelja s svojim prirojenim srdom. V dopisih, katerih pa ne piše sam, temveč daje le gradivo, kritikuje vse, kar se prigodi v občini, nosi po koncu glavo in razliva svojo učenost tako nerodno, da se mu smeje vsak pameten človek.

Kdor je čital dopise, je takoj uganil, kaj moža tišči. — Hotel bi biti starašina, hotel bi biti župan, hotel bi komandirati celo občino in zaukazovati, da se pleše, kakor bi godel on. A ker vsega tega ni, se mož jezi. Ta visokoučeni mož je bil pred leti ud gospodarskega sveta in denarničar. Ko se je ustanovilo samostojno županstvo, zaželel je priti v starašinstvo in celo županski stolec bi mu ne presedal. Ali glej hudobca; niti ožji sorodniki ga niso volili, in kdo bi se ne jezil nad nespametnimi rojaki!?

Na Otlici je gozdna zadruga in mož je bil tam voljen za predsednika in denarničarja, ali vedi ga vrag, kako je do tega prišlo, ovrgli so ga od predsedništva. — In kdo bi se potem ne jezil?!

Ker se gleda možu kot krčmarju malo na prste, ker ne sme delati, kakor bi on hotel, in ker je prišel z obč. redom že večkrat v nasprotje in bil obsojen v razne globe, zato je zopet jeza na župana. — Kot oskrbnik in varuh mladoletnih je tako vrlo skrbel za družino, da si je prodal (sam sebi) premoženje teh mlt. pod vrednostno ceno za 3000 K. Ker je pa župan nastopil pot pravice proti takemu načinu, ter iztrgal celo stvar možu iz rok in jo sodnjiskim potom ter potom oddajnih „ponudeb" pripeljal tako daleč, da je vrglo ono premoženje 4400 K; torej ničmanj, nego 1400 K več, katere so pridobili ubogi mlt. otroci, — je zopet jeza. In kdo bi se ne jezil, če mu hkratu odfrči 1400 svitlih kronic? —

Dopisnik je prevzel v družbi treh drugih mož zidališče šol. stavbe na Otlici v delo, a zarad njegove vsegavednosti, trmoglavosti, odstopil je prvi zidarski mojster in potem še druga dva sopodjetnika. Da je zidališče pod sedanjim mojstrom povsem drugo, vidi vsak, kdor ni slep. — Ali je to prav?

Največjo učenost pa dokazuje dopisnik, ko govori proti obč. vodnjakom, ki se imajo sezidati. Občini, ki nima tekoče vode, je skrbeti, da pride do dobre, pitne vode na umeten način. Zato pa ima skrbeti v prvi vrsti občina sama, potem dežela in država. Čemu bode voda? — povprašuje modra glavica!

Iz navedenih dejstev je pač razvidno, da jeza dopisnika z Otlice napram županu ni neopravičena, in cenjeni čitatelj je takoj uganil srd, ki se izliva od te strani na župana. Dejstvo je, da kdor ima maslo na glavi, ne sme na solnce. Tudi g. dopisniku z Otlice bi svetoval, naj ne hlasta okoli sebe, naj ne blati mirnih in poštenih ljudi in naj ne trže časti ljudem, ki mu niso nič slabega učinili. Da se napada nedolžno družino, da se meša in imenom naziva otroke, ki nimajo s stvarjo nič opraviti, je predrznost in neznačajnost. Ako bi se hotelo v enakem smislu odbivati žarke, je zaloga zelo bogata. In s tem končujem.

Domače in razne novice.

Napisi na državnem kolodvoru. — Vsi napisi, razun imena kolodvora, so bili napravljeni v treh jezikih. Sledili pa so napisi „Görz-Gorizia", kar je razburilo vse slovensko ljudstvo naše dežele. Ljudstvo je zahtevalo najodločnejši protest proti toliki žalitvi, — in združeni slovenski stranki sta sklicali za preteklo nedeljo devet shodov.

V soboto pa je vlada dala odstraniti vse žaljive napise, — in iz pričetih pogajanj smo dobili prepričanje, da se dvojezični napisi ne vrnejo več, — še več, da se to vprašanje končno reši v našo zadovoljnost.

S tem je odpadel razlog, ki je dal povod, da so se sklicali javni shodi. In ker so isti merodajni krogi, ki so predlagali odstranitev dvojezičnih napisov, na doseženi vspeh nujno predlagali, naj se shodi prekličejo, se je to tudi zgodilo.

Ne bodemo tu naštevali vseh razlogov, ki so vplivali, da so se shodi odpovedali. Rečemo le toliko, da najvišja korist našega naroda je zahtevala v najbolj kritičnem trenutku — hladnega razuma! Kdor je imel s shodi še postranske namene, ta seveda ni zadovoljen, da so se mu ponesrečili. Toda noben trezen politik ni smel prezreti možnosti hudih, daleč segajočih posledic, ako bi se shodi vršili, dasi ne več v prvotnem obsegu.

Doseženi vspeh — ni majhen. Predno mogočna vlada kapituluje tako, kakor se je zgodilo v tem slučaju, je treba že močne roke, ki jo v to prisili.

Od svojih somišljenikov zahtevamo z vso pravico, da solidarno z nami odobrijo vse korake, ki so se storili v tem pogledu, in dokažejo tako, da so trezni politiki.

Vspored otvoritve nove železnice dne 19. t. m. — Ob 12.25 jutri pop. dospe prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand na Jesenice. Nagovori ga kranjski deželni glavar in železniški minister. Predstavijo mu goste, povabljene k otvoritvi, in inženirje uprave državne železnice in gradbenih podjetij. Potem bo cerkveno blagoslovljenje nove železniške proge in otvoritvenih vlakov po nadškofu in knezu dr. Sedeju ob asistenci ljubljanskega škofa.

Ob 1.25 pop. se odpelje posebni dvorni vlak s postaje na Jesenicah; vstopijo v ta vlak prestolonaslednik z gosti, določenimi za ta vlak. Na črti med Jesenicami in Gorico se ustavi dvorni vlak na postajah. Bled, Bohinjska Bistrica, Sv. Lucija na mostu in v Kanalu, kjer se predstavijo funkcijonarji državnih oblastij, slavnostni gostje ter inženirji drž. železnice in podjetij.

Ob 3.48 pop. dospe dvorni vlak do mostu čez Sočo pri Solkanu. Tu se predstavijo organi, ki so delovali pri gradnji mosta in sicer uprave drž. železnice in podjetja Redlich & Berger; prestolonaslednik si ogleda most.

Ob 4. uri pop. odhod s Soškega mostu.

Ob 4.4 pop. dohod v **Gorico.** Nagovor deželnega glavarja. Predstavljenje slavnostnih gostov, funkcijonarjev državnih in avtonomnih oblastij ter organov drž. železniških gradeb in podjetij.

Ob 4.24 odhod vlaka iz Gorice. Med Gorico in Trstom se ustavi dvorni vlak na postajah v Rihembergu in v Štanjelu, kjer se predstavijo zastopniki državnih oblastij ter inženirji drž. žel. uprave ter podjetij.

Ob 6. zvečer dohod dvornega vlaka v Trst. Nagovor tržaškega župana. Predstavljanje slavnostnih gostov, funkcijonarjev državnih in avtonomnih oblastij, zastopnikov važnejših industrijskih in trgovinskih oblastij ter inženirjev drž. žel. uprave in podjetij.

Otvoritveni vlak odide z Jesenic ob 1.55 jutri pop.; vstopijo vanj v to določeni slavnostni gostje.

Med Jesenicami in Gorico se ustavi otvoritveni vlak tako, kakor posebni dvorni vlak.

Ob 4.34 dospe otvoritveni vlak v **Gorico.**

Ob 4.54 odhod otvoritvenega vlaka iz Gorice.

Med Gorico in Trstom se ustavi vlak jednako, kakor dvorni vlak.

Ob 6.30 zvečer dospe otvoritveni vlak v Trst.

V Gorici se zbere na postaji k sprejemu dvornega vlaka župan dr. Marani z mestnim zastopom, deželni glavar dr. Pajer z deželnimi poslanci, vojaštvo, duhovščina, šolski otroci itd. Na kolodvoru bo ena kompanija vojaštva z zastavo in godbo. — Kar se tiče udeležbe od strani magistrata, se čuje, da so sklenili mestni očetje, da se udeležijo le, če pride do jutri nazaj na pročelje postaje odstranjeni napis, drugače bodo štrajkali!

Tržaški namestnik, princ Hohenlohe, počaka na dvorni vlak jutri pri otvoritvi železnice pri Sv. Luciji na mostu.

Okrajni glavar goriški, dvorni svetnik grof Attems, počaka na dvorni vlak jutri pri otvoritvi železnice v Kanalu. Tam izstopi prestolonaslednik ter si ogeda častno kompanijo lovcev z zastavo; godba bo svirala avstrijsko himno.

Nadvojvoda Ludovik Salvator pride k otvoritvi železnice naravnost v Trst ter počaka tam dohoda dvornega vlaka z nadvojvodo-prestolonaslednikom.

Postaja v Grahovem ostane za ves promet zaprta toliko časa, dokler se ne zgradi dovozna cesta.

Pa v Gorici, kjer tudi še ni dovozne ceste?!

Vesti z nove železnice. — V zadnjem času je prišlo na Jesenice zdatno število železničarjev. Čudom pa se je čuditi, da so železniški uslužbenci po velikem številu — Nemci! Z narodnega stališča se mora odločno nasprotovati temu početju železniške uprave, ki nam pošilja ljudi, ki bi gotovo tudi raje živeli med svojim narodom. Ne bo dolgo po tem, in vlada poreče, da je na Jesenicah toliko število nemških otrok in tudi po tem svoje ravnanje uredi. Na tak način se je lahko dela nemške jezikovne državne naprave. Zato ni potreba niti modrosti železniškega ministra Derschatte!

Železniška uprava nastavlja na novi železnici v čisto slovenskih krajih samonemške uradnike. Tako je v Svetni vasi v Rožu nastavljen nemški uradnik, ki ne razume pa nič slovenski.

Tudi postaja Dovje je pod ministrovanjem ekscelence Derschatte dobila uradnika, ki ali ne zna ali pa noče govoriti jezika, ki ima tam edini domovinsko pravico. Pred kratkim je ta uslužbenec pri blagajni celo nagovarjanja kmetskega ljudstva dajal izključno — ske odgovore!

Predrznost! Ljudstvo naj povsod krepko posveti takim ljudem!

Reka in Trst. — Vsi kraji zahodne Galicije, vsa južna Nemčija in Švica, so bili doslej oddaljeni od Reke za kakih 5 km manjnego od tržaškega pristanišča. Odslej pa je Reka oddaljena od vseh teh tržišč za 2·4 — 40 tarifnih kilometrov, to je 4% do 15% cele tarifne dolžine.

Sklep šolskega leta. — Na c. kr. pripravnici za učiteljišča v Podgori pri Gorici je končalo šolsko leto 1905.—1906. dne 14. julija t. l.

(Dalje v prilogi.)

„Gospod Cavalcanti," nadaljuje Danglars, „tvoj ženin prinese, če se poročita, s seboj tri milijone dote, katere naloži pri meni."

„Ah, zelo dobro!" pravi Evgenija skrajno prezirljivo, nestrpno gladé svoje rokavice.

„Ali misliš, da vama te tri milijone zapravim?" pravi Danglars. „Nikakor ne; iz teh treh milijonov jih mora nastati vsaj deset. Z nekim bankirjem, svojim tovarišem, sem dobil koncesijo za železnico, kar je edina industrija, ki nudi v današnjem času bajevne šanse nakratnega uspeha, ki jo je izrabljal nekdaj Law pri dobrih Parižanih, teh večnih špekulacijskih norcih. Za svoje podjetje bi rabil pravzaprav primeroma jako malo in bi lahko dosegel velikanske uspehe. Torej v osmih dneh moram založiti za svoj račun štiri milijone. In pravim ti, da iz teh štirih milijonov nastane deset do dvanajst milijonov.

„Toda pri obisku, katerega sem vam naredila predvčerašnjim, gospod, in katerega se tako dobrotno spominjate," odvrne Evgenija, „sem videla, da ste sprejeli v blagajno pet in pol milijona; ali ni to res? Sami ste mi pokazali dva bona in ste bili čisto presenečeni, da papir, ki ima tako veliko vrednost, ne zadene mojih očij kakor blisk."

„Da, toda ta denar ni moj, ampak je samo dokaz vsestranskega zaupanja, katero vživam. Moja bankirska popularnost mi je pridobila celo popularnost bolnišnic, katerih lastnina so ti milijoni. V vsakem drugem času bi ta denar porabil, toda zdaj so znane moje velike izgube, in, kakor že rečeno, moj kredit pada. Vsak trenotek uprava denar, katerega mi je zaupala, lahko zahteva nazaj, in doživel bi sramoten bankerot, če bi porabil denar v druge namene. Bankerota ne preziram, toda — razumi me prav — le onega ne, pri katerem človek obogati, pač pa onega, ki ruinira. Toda če se omožiš z gospodom Cavalcantijem, če dobim na razpolago njegove tri milijone, ali če se bo to vsaj mislilo, se moj kredit zopet dvigne, in premoženje, ki se je v nekaj mesecih po nepričakovanih neprilikah zmanjšalo, prične vnovič procvitati. Ali me razumeš?"

„Popolnoma. Zastavite me za tri milijone, ali ni res?"

„Čim večja je vsota, tem laskavejše za te. Pri tem dobiš pojm, koliko si vredna."

„Hvala. Še zadnjo besedo, gospod. Ali mi obljubite, da bodete sicer po poljubnosti razpolagali z imenom vsote, katero prinese s seboj gospod Cavalcanti, da pa se vsote same ne dotaknete? Tega ne pravim iz sebičnosti, ampak iz nežnočutnosti. Pač se hočem žrtvovati, da pomagam obnoviti vaše premoženje, nočem pa z vami vred provzročiti pogina drugih."

„Toda če ti pravim," vsklikne Danglars, „da s temi tremi milijoni..."

„Ali mislite, da vam pomagajo iz zadrege, gospod, ne da bi se jih dotaknili?"

„Upam, toda le pod pogojem, da ta možitev, če se izvrši, utrdi moj kredit."

„Ali morete izplačati gospodu Cavalcantiju petsto tisoč frankov, katere mi imate dati po pogodbi?"

„Takoj po poroki jih dobi."

„Prav!"

„Kako prav? Kaj hočeš s tem reči?"

„Reči hočem, da me pustite popolnoma prosto, samo da dobite moj podpis, ali ni res?"

„Gotovo."

„Torej prav; kakor sem vam rekla, gospod, sem pripravljena, omožiti se z gospodom Cavalcantijem."

„Toda kakšne namene imaš?"

„Ah, to je moja skrivnost. Kje bi bila moja premoč nad vami, če bi pri tem, ko poznam vašo skrivnost, izdala vam svojo?"

Danglars se vgrizne v ustnice.

„Tako," pravi. „Ali hočeš narediti nekaj oficijelnih obiskov, ki so neobhodno potrebni?"

„Da," odvrne Evgenija.

„In podpisati pogodbo v treh dneh?"

„Da."

„Torej je zdaj na moji strani, da pravim: Prav!"

In Danglars prime svojo hčer za roko ter jo ji stisne.

Toda čudno. Pri tem stiskanju roke si oče ne upa reči „Hvala, dete moje!" Hči ni imela smehljaja za svojega očeta.

„Ali je konferenca končana?" vpraša Evgenija in vsa.

Danglars prikima z glavo, da nima reči ničesar več.

Pet minut pozneje se je oglasil pod prsti gospice Danglars milly piano, in gospica Danglarsova je pela Brabantieve kitare nad Dezdemono.

Ko je bilo petje končano, je vstopil Etienne in javil, da so konji in voz pripravljeni in da baronica čaka, da pojdeta na posete.

Videli smo dami pri Villefortu, od koder sta nadaljevali svojo pot.

XIX.

Pogodba.

Tri dni po prizoru, ki smo ga pravkar opisali, ob 8 uri popoldne istega dne, ko se je imelo vršiti po Danglars-ovi odredbi podpisanje pogodbe med gospico Evgenijo Danglars in Andreo Cavalcantijem, ki ga je bankir imenoval princa, sveža sapa stresala vse listje na malem vrtu, ležečem ob hišo grofa Monte Crista, dočim se je grof pripravljal, da odide z doma, in sta srčna konja, ki ju je držal kočijaž že nad 1 uro, nestrpno bila s kopiti ob tla. Elegantni faeton, ki ga poznamo in o katerem smo govorili zlasti oni večer v Auteuilu, je hitro zavil skozi vrata, in iz njega je skočil gospod Andreo Cavalcanti, ves žareč veselja.

Z ono zaupnostjo, ki mu je bila lastna, vpraša po grofovem zdravju, gre zložno čez prve stopnice in sreča na drugih stopnicah samega.

Zagledavši mladega moža, grof obstane.

„Ej, dober dan, ljubi gospod Monte Cristo," pravi Andreo grofu. —

Prihodnje šolsko leto začne dne 17. sept. V ta zavod se sprejemajo krepki in zdravi dečki, ki so dosegli 14. leto svoje starosti in so dovršili z dobrim vspehom ljudsko šolo ali pa kak razred srednjih šol ter se žele posvetiti učiteljskemu stanu.

Podrobnosti glede vpisovanja za vstop v ta zavod se pravočasno objavijo.

Imenovanja v istrski deželni šolski svet. — Cesar je imenoval člene istrskega deželnega zbora za prihodnjo šestletno službeno dobo: mons. Vinka Zamlića, župnika na Voloském, Viktorja Bežeka, ravnatelja na učiteljišču v Kopru, ter gimnazijska ravnatelja v Puli in Kopru Petra Mareska in Iv. Bisiaca.

Na c. kr. učiteljišču v Kopru so prestali zrelostne izpite: Baša Anton iz Bitinj (Kranjsko), Borštnik Srečko iz Dolij (Kranjsko), Črne Blaž iz Tomaja, Čok Josip iz Lonjera, Faganeli Anton iz Mirna, Ivančič Adalbert iz Kobarida, Koršič Vladimir iz Gorice, Lavrenčič Alojzij iz Kamnja, Lomšek Anton iz Cerkelj (Kranjsko), Mikuž Matevž iz Črnega vrha (Kranjsko), Močnik Josip iz Bukovega, Mravljak Dragotin iz Vuzenice, Nemic Peter iz Bilj, Pahor Josip iz Sežane, Podgornik Filip iz Gorenje Tribuše, Reja Rudolf iz Gorice, Rustja Josip iz Orehka, Stubelj Adalbert iz Trsta, Šubic Alojzij iz Bovca, Toroš Pavel iz Medane, Vrčon Miloš iz Dobravelj in Vrtovec Ciril iz Doline.

Zrelostne preskušnje na c. kr. ženskem izobraževališču v Gorici. — Prestale so izpite: 1. Z odliko za ljudske šole s slov. in nemškim učnim jezikom: Gabrijelčič Milica, Škrjanc Josipina in Turšič Hermina; 2. z odliko za nemške in z zrelostjo za slov. ljudske šole: Abram Ema, Bezjak Ana; 3. z odliko za slov. in zrelostjo za nemške ljudske šole: Pipan Tereza, Šket Marija, Vadnjal Lavoslava; 4. Zrele z nemškim in slov. učnim jezikom so: Bellinger Gizela, Cigoj Terezija, Gulin Ljudmila, Heren Marta, Kocmut Marija, Merčič Doroteja, Murgel Erna, Rolih Štefanija, Sedej Ana, Šantel Danica, Vittori Gabrijela, Vončina Josipina. 5. Zrele s slov. učnim jezikom: Brišnik Ana, Kregar Marij, Marinič Josipa, Mikuluž Gabrijela, Perin Ana, Pogorel Štefanija, Poljšak Srečka, Prešeren Helena, Ress Avgusta, Sterniše Ema, Vovk Emilija.

Koprski učiteljiščniki se zahvaljujemo slavnemu občinstvu, ki se je odzvalo prireditvi našega koncerta dne 8. t. m. „pri zlaten jelenu“. Vstopnice so preplačali sledeči: g. Fr. Matejčič, dež. šol. nad. Trst K 10·40; gosp. Koren Gorica, in g. Klančič iz Podgore K 9·40; g. V. Bežek, ravnatelj m. učitelj. Koper K 8; gg. Sprachmann, učitelj Koper, Breščak, trgovec, Gorica, in Urbančič, naduč. Miren K 4·40; g. Križman K 3·40; gosp. Fras, akademik K 2·80: gg. Fr. Mašera, prof. in Pregrad, trgovec, Gorica, K 2·40; gg. Tiringer, kaplan Tomaj, N. N. Občina, gosp. Er. Levičnik, Občina, Fr. Mozetič, Gorica K 2; gg. Rozina, uradnik, Gorica, Gorijup, uč. Banjšica K 1·80; gg. Rustja, naduč., Košnik, prof., Podgornik, uč. Arrigler, goz. urad., dr. Treo, odvetnik, Možina, uč. Fistravec, prof., Lokar, (Miren), Gregorić, uč. Musič, uč., Urbančič, naduč. (Bilje), gosp. M. Milavec, vlp. Ev. pl. Galimberti, Meden Jurij, velp. K 1·40; gosp. dr. Dereani, zdrv. K 1·20; gg. Medved, prof. N. N., Mozetič, zid. mojstr., Toroš, trg., K 1; gg. Čok, veltrž. Bratuš, N. N. 80 v; gg. Trdan in Bonač, c. kr. eksped. 60 v; Orel, uč. Čenčič, Kuntih, uč. Meden Anton, vlp. Lozej, uč. Kenda, uč. Sosič Anica, učiteljica, Kumar, kurat, Škodnik, ekonom, Klavžar, pristav, Tance, uč. 40 v.

Hvala lepa vsem za preplačila! Čisti dobiček, ki znaša 120 K, smo izročili goriškemu učiteljskemu društvu na račun ustanovnine za „Učiteljski konvikt“ v Ljubljani.

Učiteljiščniki.

Razdelitev volilnih okrajev na Primorskem. — Za Trst: Število poslancev je določeno na pet. Prvi volilni okraj: Staro mesto in Sv. Jakob; drugi volilni okraj: Nova Barriera, Novo mesto, Greta in Škorkola; tretji volilni okraj: Stara Barriera in Kjadin: četrti volilni okraj: Sv. Vid in Kjarbola Zgornja; peti volilni okraj: drugi obmestni okraji in okolica.

Za Goriško in Gradiščansko: Število poslancev in volilnih okrajev je določeno na 6. Prvi volilni okraj: občina Gorica (sodni okraj Gorica); drugi volilni okraj: sodni okraj Gorica brez občin Gorica in Ločnik; tretji volilni okraj: sodni okraji Ajdovščina, Komen in Sežana; četrti volilni okraj: sodna okraja Červinjan in Tržič; peti volilni okraj: sodna okraja Gradišče in Krmin vrhu tega občina Ločnik (v sodnem okraju Gorica); šesti volilni okraj: sodni okraji Tolmin, Cerkno, Kanal, Kobarid in Bovec.

Za Istro: Število poslancev je določeno na šest. Prvi volilni okraj: sodna okraja Buje in Piran, vrhu tega občini Koper in Milje (v sodnem okraju Koper); drugi volilni okraj: sodni okraji Motovun, Poreč Rovinj, vrhu tega občini Vodnjan in Sanvinčenti (v sodnem okraju Vodnjan); tretji volilni okraj: okraj Pulj in občini Mali Lošinj in Osar (v sodnem okraju Lošinj); četrti volilni okraj: sodni okraj Podgrad, razun tega občine Dekani, Dolina, Marezige, Očizla-Klanec, Pomjan (v sodnem okraju Koper); peti volilni okraj: sodni okraji Buzet, Pazin, Labinj, razun tega občina Barbana (v sodnem okraju Vodnjan); šesti volilni okraj: Volilni okraji Voloska, Čres, Krk in razun tega občina Veliki Lošinj (v sodnem okraju Lošinj).

Nekoliko volilne statistike. Italijani tvorijo na Primorskem 44·7% prebivalstva, Slovenci 31·4% in Hrvatje 21·4%.

Poslancev imajo sedaj od 15: Italijani 12, Slovenci 2, Hrvatje 1. — Morali bi jih pa imeti po razmerju prebivalstva in na podlagi 15 mandatov: Italijani 7, Slovenci 5, Hrvatje 3.

Po Gautschevi volilni reformi na podlagi 15 mandatov bi jih imeli: Italijani 8, Slovenci 4, Hrvatje 3.

Po Hohenlohevih predlogih na podlagi 16 mandatov bi jih imeli: Italijani 9, Slovenci 4, Hrvatje 3. — Morali bi jih pa imeti: Italijani 7, Slovenci 5, Hrvatje 4.

Po Beckovih spremembah (na podlagi 17 mandatov) dobe: Italijani 10 (ker prištevamo tržaški eventuvelno socijalistični mandat tudi k italijanskim), Slovenci 4, Hrvatje 3. — Morali bi jih pa imeti: Italijani 8, Slovenci 5, Hrvatje 4.

V Trstu samem bi dobili po Gautschevem načrtu Italijani 4, Slovenci pa 1 mandat, a še za ta mandat bi trebalo borbe.

Po Hohenlohevih predlogih: Italijani 4, Slovenci 1, socijalisti 1.

Po Beckovem načrtu (5 mandatov): Italijani 3, Slovenci 1, socijalisti 1.

Gledé šans socijalistične stranke bi bilo zabeležiti: Po Gautschevem načrtu bi bila možnost uspeha za socijalistično stranko le v 4. okraju Sv. Vid Sv. Jakob-Kjarbola zgornja. Na zadnjih volitvah za peto kurijo so imeli v volilnih okrajih Sv. Jakob in Sv. Vid skupno: Slovenci 478, socijalisti 1332, Italijani (Hortis in Dompieri) 1700 glasov. Italijani so bili torej v manjšini nasproti združenim Slovencem in socijalistom.

Po Hohenlohevem načrtu bi bila možnost uspeha za socijalistično stranko v 3. volilnem okraju (Sv. Jakob-Kjarbolagornja-Rocol). Na zadnjih volitvah v peti kuriji so dobili pri Sv. Jakobu: Slovenci 535, socijalisti 1048, Italijani (Hortis in Dompieri) 732 glasov. Torej Slovenci in socijalisti skupno 1583 proti 732 Italijanov. Rocol in Kjarbola bi še zboljšal razmerje za socijaliste, ki bi, podpirani od Slovencev, in eventuvelno celo tudi ob abstinenci Slovencev, imeli večino.

Število volilcev na en mandat: po Gautschevem načrtu 40.394 italijanskih in 51.860 slovenskih; po Hohenlohevih načrtih 35.906 italijanskih in 49.699 slovenskih.

Italijani, ki so bili že po Gautschevem načrtu na prvem mestu mej vsemi v Avstriji sploh, so napredovali po Beckovih spremembah tako, da so pustili daleč za seboj celo Nemce, ki so bili dosedaj z 41.128 volilci na enega poslanca najbližji Italijanom.

Po številu prebivalstva so razdeljeni volilni okraji sedaj, ko so prodrli Lahi s svojimi krivičnimi zahtevami, v naši deželi tako-le:

1. Gorica 25.400 prebivalcev;

2. goriški sodni okraj, izvzemši Gorico in Ločnik, 38.500 prebivalcev;

3. sodni okraji Avdovščina, Komen, Sežana, 43.200 prebivalcev;

4. sodna okraja Červinjan in Tržič, 42,300 prebivalcev;

5. sodna okraja Gradišče in Krmin z Ločnikom, 33.500 prebivalcev;

6. sodni okraji Tolmin, Cerkno, Kanal, Kobarid, Bovec, 49.400 prebivalcev.

Taka naj bo torej volilna reforma za Goriško-Gradiščansko! V Gorici je do polovice slovenskega prebivalstva; v gradiščanskem okraju je nad 3500 Slovencev, v tržiškem nad 1600. Ti so bili prej priđeljeni slov. okrajem, sedaj so izročeni Lahom, pač je poskrbljeno za Ločnik, da voli s po večini furlanskima okrajema. Številke naznanjajo zadosti jasno veliko krivico. Mešetarili so v tej stvari poslanci dr. Gregorčič, star zaveznik Lahov, Spinčič, dr. Šusteršič in Čehi.

Šlo je nam za to, da pokaže naša dežela svoj slovenski značaj in ž njo Istra, ali „modri“ slovenski katoliški politiki so šli ugodit pretiranim zahtevam Lahov. Ogorčenje je v naši deželi radi tega veliko, in dvigniti se mora vse v protest proti taki volilni reformi. Šusteršič baranta po Dunaju, in njegovi poslanci se mu udajajo — le narodno-napredni poslanci so se odločno upirali takim mahinacijam. O tem bomo še govorili.

Solkanci prezrti. — Pišejo nam: Po oficijelnem programu se prestolonaslednik vstavi na Solkanskem mostu 12 minut, da si ga ogleda in da mu bodo predstavljeni inženerji in drugi uslužbenci tvrdke Redlich & Berger. Solkansko starašinstvo, na čelu župan, bi se ob tej priliki radi poklonili prestolonasledniku. Toda tega ne dovelijo gospodje sestavljalci oficijelnega programa! Župan Solkanski je vabljen na goriško postajo, da bo tam za štafažo z drugimi župani, po kojih občinah železnica niti ne teče. To je skrajno žaljivo preziranje velike slovenske občine Solkan. Mi menimo, da bi se vsaj županu, če ne celemu starešinstvu, lahko dovolilo, da se pokloni prestolonasledniku. Če se to omogoči tujcem, potem je naravnost neumljivo, kako je mogoče na tak način prezreti občinskega poglavarja. To je razžalitev za celo občino, ki ima občutek, da se tako postopa le, ker je slovenska občina. O, ko bi bil Solkan laški, kake deputacije bi dopustili! Solkanci so silno razburjeni in po pravici! Slišimo, da so razni občinarji od župana zahtevali, naj varuje čast občine in svojo osebno in naj zahteva, da bo vsaj njemu dovoljeno pozdraviti prestolonaslednika na domačih tleh, kjer ga bodo smeli pozdraviti tujci. Tako pometajo z nami povsod, ker smo prekrotki!

Slovenci! Zahtevajte povsod vožne listke po slovensko. — „Gorenjec“ piše: „Kdor je bral v zadnjih dneh oba graška časopisa „Tagespošto“ in „Tagblatt“, ta se ne more dovolj načuditi, zakaj je toliko vpitja samo zaradi tega, ker je v okolici Beljaka, ki je obkoljen od vseh strani od koroških zatiranih bratov, na postaji zahteval nekdo vožni listek v Kranjsko-gorco s slovenskim imenom kraja. Ali je koroško Nemštvo v nevarnosti? To menda ne! Pač pa je v nevarnosti ošabnost in napihnjenost koroških Nemcev, ki so pri stoletja teptanih naših koroških bratih navajeni, da povsod na ljubo Nemcem, čeprav so ti — kakor pri železnici — nastavljeni tudi zaradi slovenskih potnikov, rabijo kolikor znajo nemščino. Žalibog ta grda navada tudi na Gorenjskem ni nepoznana, a za trdno upamo, da se bodo razmere tudi v tem oziru izpremenile. Saj vidimo povsod, kako nas zaničujejo, kako zapostavljajo, to posebno sedaj ob zidanju in otvoritvi nove proge. Toda mi si moramo biti v

---

„Ah, gospod Andrea!“ pravi ta s skoro rogajočim se glasom. „Kako vam gre?“

„Izvrstno, kakor vidite. Prihajam, da se pogovorim z vami o tisoč stvareh. Toda pred vsem: ali prihajate, ali odhajate?“

„Odhajam, gospod!“

„Torej da vas ne bom zadrževal, vstopim, če vam je prav, z vami v vaš voz, in Tom nama lahko sledi z mojim fatonom.“

„Ne,“ pravi grof z neopazljivim, toda zaničljivim smehljajem, kajti ni ga mikalo, da bi ga videli ljudje s tem mladim človekom, „ne, raje se pogovorim z vami tukaj, ljubi gospod Andrea; v sobi se je prijetnejše pogovarjati, in kočijaž ne sliši vsake besede.“

Grof vstopi v majhen salon v prvem nadstropju, sede, prekriža noge drugo čez drugo in da mlademu možu znamenje, naj sede.

Andrea naredi najprijaznejši obraz.

„Ljubi grof,“ pravi, „znano vam je, da se ima ceremonija vršiti danes; ob devetih se ima pri tastu podpisati pogodba.“

„Ah, res?“ pravi Monte Cristo.

„Kako! Ali je to za vas novica? In ali niste obveščeni o tej slavnosti od gospoda Danglarsa?“

„Da,“ pravi grof, „dobil sem včeraj pismo, toda mislim, da ura ni bila navedena.“

„To je mogoče; tast je morda računil na to, da je splošno znana.“

„Torej,“ pravi Monte Cristo, „ste pač srečni, gospod Cavalcanti; zveza, ki jo nameravate skleniti, je najugodnejša. In poleg tega je gospica Danglarsova lepa.“

„O, da,“ odvrne Cavalcanti z izrazom skromnosti.

„Pred vsem je zelo bogata, vsaj mislim tako,“ pravi Monte Cristo.

„Zelo bogata, mislite?“ ponovi mladi mož.

„Gotovo. Pravijo, da gospod Danglars polovico svojega premoženja še skriva.“

„In priznava petnajst do dvajset milijonov,“ pravi Cavalcanti, žareč veselja.

„Ne da bi računil,“ pristavi Monte Cristo, „da namerava podjetje, ki je v Zedinjenih državah in na Angleškem sicer že v navadi, toda na Francoskem še čisto novo.“

„Da, da, vem, o čem hočete govoriti; o železnični koncesiji, katero je dobil, ali ni res?“

„Čisto prav. Pri tem dobi vsaj deset milijonov.“

„Deset milijonov! Mislite? To je velikansko,“ pravi Andrea, ki ga omami kovinski zvok zlatih besed.

„Ne da bi računili,“ odvrne Monte Cristo, „da vse to bogastvo enkrat pripade vam, ker je gospica Evgenija edini Danglarsov otrok. Sicer pa je vaše premoženje, vsaj kakor mi je rekel vaš oče, skoro prav tako veliko kakor premoženje vaše neveste Toda pustiva za zdaj denarne zadeve. Ali veste, gospod Andrea, da ste izvedli vso to stvar jako fino in dobro?“

„Ne slabo, ne slabo,“ pravi mladi mož; „jaz sem rojen za diplomata.“

„Torej diplomat lahko postanete. Znano vam je, da se človek diplomacije ne nauči, ampak to je stvar instinkta... Srce je torej osvojeno?“

„Resno se bojim,“ odvrne Andrea z glasom, s katerim je videl v Théâtre-Français odgovarjati Doranta ali Valera Alcesti. —

„Nekoliko vas ljubi?“

„Pač mora,“ pravi Andrea s smehljajem zmagovalca, „ko sem omoži z menoj. Toda ne pozabiva važne točke.“

„Katere?“

„Da se mi je pri celi stvari jako pomagalo.“

„Bah!“

„Gotovo.“

„So vam li pomagale okoliščine?“

„Ne, vi.“

„Jaz? Bežite, princ,“ pravi Monte Cristo, čisto posebno naglašaje ta naslov. „Kaj sem mogel storiti za vas? Ali vam ni zadostovalo vaše ime, vaše socijalno stališče in vaše lastne zasluge?“

„Ne,“ pravi Andrea, „ne. In prepričan sem, gospod grof, da ugled moža, kakoršen ste vi, stori več kakor moje ime, moje socijalno stališče in moje zasluge.“

„Vi se popolnoma motite, gospod,“ odvrne hladno Monte Cristo, ki je spoznal prekanjeni namen mladega moža in razumel, kam merijo njegove besede; „odkar se je poznalo premoženje in upliv vašega gospoda očeta, vam moje pokroviteljstvo ni koristilo nič več. Kdo je naklonil srečo, da sem se spoznal z vami, meni, ki nisem poznal niti vas, niti vašega visokega roditelja? Dva moja dobra prijatelja, lord Wilmore in abbé Busoni. Kdo mi je dal pogum, da nisem za vas garantiral, ampak vas patroniziral? Ime vašega očeta, ki je v Italiji tako znano in časčeno; saj osebno vas vendar nisem poznal.“

Ta hladnost in ta popolna neprisiljenost prepričata Andreo, da ga za hip drži druga roka, ki je močnejša od njegove, in da te moči ni tako lahko premagati.

„Ah, tako,“ pravi. „Toda moj oče ima potem pač res veliko premoženje, gospod grof?“

„Zdi se, da, gospod,“ odvrne Monte Cristo.

„Ali ne veste, če je že prišla moja dota?“

„Dobil sem aviso.“

„Toda trije milijoni?“

„So skoro gotovo še na potu.“

„Torej dobim res izplačane?“

„Toda vraga!“ odvrne grof. „Zdi se mi, gospod, da se doslej še niste imeli pritoževati, da vam manjka denarja!“

Andrea je bil tako presenečen, da se trenotek ne more zavesti.

„Torej,“ pravi, ko se predrami iz tega sna, „še eno prošnjo imam do vas, in sicer jo vam moram izreči kljub nevarnosti, da bi vam bila neprijetna.“

„Govorite,“ odvrne Monte Cristo.

svesti, da imamo iste pravice, za svoj denar dobiti v slovenskem kraju na slovensko imenovanje kraje vožni listek, kakor ima Nemec pri nas pravico dobiti v svojo domovino na nemško ime — listek, to pravico imamo posebno na Koroškem in ob vsej dosedanji novi progi od Trsta do Beljaka in Celovca. In če jo nam ne priznavajo sedaj, bodimo dosledni in vstrajni, zahtevajmo povsod listek s slovenskim imenom kraja, in če ga ne dobimo, pritožimo se, saj so pritožne knjige. Zato bodi edin primeren odgovor na perfidnosti graških tetk: Povsod, kjer stanujejo Slovenci v okolišu postaj, zahtevajmo slovensko vožni list!"

Izvanredni občni zbor kolesarskega društva „Gorica" se bo vršil danes ob 8½ zvečer v društvenih prostorih pri „zlatem jelenu".

Dnevni red: Letošnja društvena dirka. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Kolesarsko društvo „Gorica" napravi v nedeljo dne 22. t. m. izlet v Vipavo. — Odhod izpred kavarne Central ob 6. uri zjutraj. — Natančni vspored izleta se naznani v soboto.

Odbor.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici" naznanja vsem onim, ki želé še pristopiti k pevskim vajam, da ne razpošilja društvo nikakih okrožnic, pač pa da zadostuje, ako se pevec prijavi, kadar je pevska vaja. Prihodnja pevska vaja bode jutri v četrtek ob 8½ uri zvečer v društvenih prostorih.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trg. društva „Merkur". — V službo se sprejme: 2 poslovodja špecarijske stroke, 1 knjigovodja, 1 kontoarist, 4 pomočniki mešane stroke, 3 pomočniki specerijske stroke, 3 pomočniki žel. stroke, 3 pomočniki manufakturne, 2 galanterijske stroke, 1 kontoristinja, 1 potnik za Kranjsko in Primorsko.

Službe iščejo: 1 poslovodja, 1 korespondent, 1 kontorist, 6 pomočnikov meš. stroke, 5 pomočnikov spec. stroke, 8 pomočnikov meš. in želez. stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 prodajalki, 1 blagajničarka, 6 kontoristinj.

Kakó bo Pajer zastopal deželo? — Spored o sprejemanju otvoritvenega dvornega vlaka je natančno v naprej določen na Dunaju. — Na goriškem kolodvoru pozdravi nadvojvodo edini deželni glavar.

Z ozirom na to, da je v naši deželi ⅔ Slovencev in komaj ⅓ Lahov, vprašamo:

Ali so vladni krogi tudi poskrbeli, da dr. Pajer pri tej priliki ne bo laški strankar, marveč res deželni glavar po večini slovenske dežele?! Ako on tega ne mara, ali so poskrbeli, da bi zastopal večino prebivalstva glavarjev namestnik? — Ali so slovenski poslanci in odborniki poskrbeli, da ne bo govoril za slovensko večino srečni imetnik in commendatore della Stella d'Italia?!

Mi danes na tem mestu protestujemo proti morebitni Pajerjevi nesramnosti, ki bi jo skubal pred nadvojvodo po svojem ultralahonskem srcu! Tak človek ne bi smel ostati niti minute več deželni glavar po ogromni večini slovenske dežele!

Varnostne naredbe za dvorni vlak. — V sedanjih časih anarhizma so potrebne velike varnostne naredbe za vsako potovanje vladajočih ali bodočih vladarjev. Tako je tudi za otvoritveni dvorni vlak 19. t. m. — Nešteto orožnikov je že več dnij ob vsej progi, pazljivost je gotovo tolika, da se ne more pripetiti nikaka nesreča. — Umevno je torej, da je jako omejen pristop na postaje in v bližino železniškega tira. — Zato naj se nikdo ne čuti žaljenega, ako ga ne bodo pustili preblizu. — Narod naš pa lahko pokaže na razne načine, da je gospodar te zemlje.

Rojakom ob otvoritvi nove železnice. — Noben Slovenec ne bi smel z uslužbenci in uradniki spregovoriti tuje besede. Povsod in z vsakomur le slovenski!

Pri blagajni na državnem kolodvoru je predstojnica gospa Strelova, domačinka, bivša učiteljica v „Šol. Domu". Tudi ostali dve gospodični znata dobro slovenski in sta povsem na svojem mestu. Izmed uradništva in služabništva je veliko Slovencev in Slovanov, — a kdor slovenski ne zna, naj se takoj nauči, ali pa naj gre drugam službovat.

Posebno pa moramo zahtevati od vsakega Slovenca, da govori službeno tudi z načelniki le slovenski. Gospoda Höpperger in Wieser morata dobro občutiti, da je tu slovenska zemlja!

Kadarkoli pa bi se utegnila pripetiti od strani neslovanskega osobja kakoršnakoli breztaktnost, treba zahtevati pritožno knjigo, popisati kratko in točno ves prigodek in podpisati se.

Pričakujemo od narodnega ponosa Slovencev, da nikdo ne bo delal maločastne izjeme.

Lavričeva številka „Soče" bo jako velika. Cela številka bo krasna slika Lavričevih časov in slika preporoda goriških Slovencev. Mnogi rodoljubi so poslali svoje prispevke, slike in sličice iz Lavričeve dobe, memoirje itd. Gosp. dr. Oblak je napisal celo obširno knjižico, ki bo tudi priložena Lavričevi številki. — Tudi ponatisnemo dosłovno ono številko „Soče", ki je izšla ob smrti Lavričevi. — Pa tudi dobro sliko Lavričevo prinesemo.

Cela številka Lavričeva se bo prodajala posebe po 50 vinarjev. Naročniki na to številko naj se priglase takoj, da bomo vedeli, koliko je lahko natisnemo.

Dovozna cesta na državni kolodvor. — Železnica se otvori jutri, a iz Gorice imamo na kolodvor le — kolovoz. Po tem slabem kolovozu naj pojde ves novi tovorni in osebni promet! Nesreče so neizogibne. Kdo bo odgovoren za nje?!

Mestni očetje naj bi tu zastavili svoje delo, ne pa drzne provokacije Slovencev, od katerih vsi živijo!!

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je oddala domača pivovarna „G. Auerjevih dedičev v Ljubljani" prvi prispevek od prodanega piva v korist naše družbe v znesku 351 K 12 v. Ako bodo Slovenci razumeli klic „Svoji k svojim" tudi dejansko, upamo, da dosežemo v kratkem večje uspehe iz dohodkov družbinega piva. Zato Vas vabimo ponovno: Zahtevajte povsod pivo iz pivovarne „G. Auerjevih dedičev v Ljubljani", ker podpirate s tem slovenskega podjetnika in ob jednem našo šolsko družbo. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. —

Iz kraškega kota. — Pod dopisič pod tem naslovom v zadnji „Soči" je prišlo pomotoma neko ime, katero pa ni ime pisca; stavec je vzel ime iz slabo črtanih naših opazk ob robu, ki pa niso z dopisom v nobeni zvezi. Toliko v popravo, da ne bo kdo delal krivice g. G.

Tri veselice. — V nedeljo so bile 3 veselice: v Sovodnjah, v Solkanu in v Nabrežini. Izvršile so se vse lepo v zadovoljnost občinstva. Društvo v Sovodnjah zasluži več zanimanja, ker se res trudi, da daje lepe veselice z raznovrstnim programom; zlasti bi bilo želeti kaj obiska iz Gorice. Zveze so pač ugodne. V Solkanu je ugajalo petje, lepa igra in telovadba domačega Sokola; v Nabrežini se je udeležilo veselice mnogo Tržačanov in tudi nekaj Goričanov. Telovadbo, petje in godbo je pozdravljalo mnogobrojno občinstvo z navdušenim ploskanjem. O veselici v Solkanu obširneje prihodnjič.

Kako prezirajo Slovence! — Laško kmetijsko društvo je bilo povabljeno na goriški kolodvor k slavnostnemu sprejemu dvornega vlaka! To društvo ima komaj 400 članov! — Ni pa bilo povabljeno slovensko kmetijsko društvo, ki šteje že 1400 članov. — Kako naj se primerno označi tako preziranje? Ali se morda odbor ni nič pobrigal, da bi ga tako žaljivo ne prezirali?

Neki Lah V. Donda, malovreden človek, je zabodel z nožem v hrbet v Tržaški ulici sinoči 26 letnega Iv. Pahorja iz Dola; približal se mu je, ko se je pogovarjal s prodajalcem sladoleda, pričel prepir in ga ranil. Napadalca so zaprli, ubogi Pahor je moral v bolnišnico.

Soška podružnica S. P. D. vabi svoje člane, da se udeleže planin. izleta na Črno prst, ki ga priredi osrednji odbor v Ljubljani v nedeljo, dné 22. julija. — Naše zbirališče je Podbrdo, kjer se snidemo že v soboto večer, dné 21. t. m. Odbor želi obile udeležbe!

19 ran z nožem. — Železniški uslužbenec v Nabrežini Pleteršek, star kakih 35 let, ima poleg svojega stanovanja vrt, v katerem je več panjev čebel. V poletnem času Pleteršek spi na vrtu v utici. Tako tudi v noči na nedeljo. Mej tem se je prikradel na vrt neki človek, ki je hotel odnesti čebele. Pleteršek se je zbudil in je slišal, da je nekdo na vrtu. Posledica temu je bila, da je tatu prepodil z vrta, potem je tekel za njim ter ga dohitel in zagrabil za roko, da bi ga odvel na postajo. V tem pa se je tat zasukal in je Pleteršeku z nožem, ki ga je imel že v rokah, zadal obilo ran po vsem telesu, posebno hudih na trebuh. Govori se, da ima ranjenec 19 ran. Tudi Pleteršek je zadal eno rano napadalcu, ki je pustil na licu mesta klobuk in zbežal. Tatu, oziroma napadalca iščejo.

Ukraden bicikelj. — Ker je na sumu, da je ukradel bicikelj v veži hiše št. 1. v ulici Municipio, je bil aretiran Fr. Lasič iz Renč, star 31 let.

Pod vlak se je vrgel blizu Villle Vicentine v Furlaniji 20 letni Gildo Polo iz Rude. Vlak ga je razmesaril strahovito. Baje je gnala mladeniča v smrt sramota, ki je zadela njegovega očeta z obsodbo radi posilstva.

Pevsko in bralno društvo „Miren" v Mirnu priredi dné 5 avgusta t. l. pri g. Jos. Marmolji veselico s plesom. Vspored se objavi pravočasno.

„Bralno in pevsko društvo" v Rihembergu priredi o priliki otvoritve državne železnice v četrtek dné 19. t. m. veliki javni ples na prostem. Vabi se slavno občinstvo iz bližnjih občin, da se te plesne veselice mnogobrojno udeleži. Plesni odsek.

S trga. — Na izvoznem trgu se je prodalo v ponedeljek 2000 kvintalov krompirja, 120 kvintalov hrušk.

Na 14 dnij zapora je bil obsojen mizar Iv. Žižmund v Dolgi ulici, ker je doma nevarno grozil materi in očmu, s katerim sta se tudi spoprijela.

„Pikon" je pobral na cesti pri izkoplinah za vodovod neki 18 letni Iv. Šuligoj ter ga ponujal potem na prodaj v ulici za vojašnico. Redar ga je videl ter peljal s seboj; Šuligoj je povedal, da je vzel on „pikon", češ če ne se ga kdo drugi polasti.

Opekel se je neki 15 letni deček iz Šmartna doma pri ognjišču, ko se mu je unel petrolej. Vsega opečenega po prsih, nogah in vratu so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Z nožem v vrat je zabodel na Humu pri Kojskem neki Marinič Antona Humarja, ki je rani podlegel, Humar je prej dražil Mavriča ter ga pozneje čakal. Prišlo je do prepira, in posledica smrt Humarjeva.

Predrzen tatič. — V nedeljo popoldne je šel neki postaren mož po ulici proti pokopališču precej natrkan. Neki mladič ga je gledal, potem pa skočil k njemu ter mu potegnil iz žepa denarnico s 6 kronami. Tatič je stekel, in dasi je bilo tam mnogo ljudij, ga vendar niso mogli ujeti. Kmalu pa ga je prijel redar. Nepoboljšljivi tatič je 17 letni Mihec Jevšek iz Gorice.

Prosimo naše gg. dopisnike in somišljenike, da nam blagovolé sporočiti kolikor mogoče točno o sprejemih, nagovorih, sploh o vsem, kar se zgodi jutri ob otvoritvi železnice.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles

Waffenrad z dveletnim

in Bayal z enoletnim jamstvom

pri

Batjelu

v Gorici, Via Duomo štev. 3.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče sirovinskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi. 2 35—8

Razgled po svetu.

Poslanska zbornica je sprejela trgovinsko pogodbo s Švico. Potem je razpravljala o nujnih predlogih glede podpore po vremenskih nezgodah trpečim.

Kočevski mandat, kakor ga je sklenil odsek za volilno reformo, bo štel, potem ko sta bili izločeni obe slovenski občini, okolu 14.000 prebivalcev. Na Kranjskem odpade en slovenski mandat na 42.000 prebivalcev.

Glavno zborovanje nemških socijalnih demokratov prične dné 23. septembra v Mannheimu. Na dnevnem redu bodo nastopne točke: O praznovanju 1. maja, o splošnem štrajku, o mednarodnem kongresu, o socijalni demokraciji in ljudski vzgoji, o kazenskem pravu, kazenskem pravdnem redu in o izvršitvi kazni.

Vojna med Salvadorjem in Guatemalo. — Iz Londona poročajo: Konzul v Guatemali je prejel uradno brzojavko iz New-Orleansa, da je med republiko Salvador in Guatemala v Srednji Ameriki izbruhnila vojna in da se je že vršil boj pri El Jidaru, v katerem so bile čete Salvadorske poražene, pal je tudi njihov poveljnik Regalado.

Republika Salvador šteje 1,000.000 prebivalcev, ter ima 3000 vojakov, v slučaju vojne še 18.000 milice. Armada republike Guatemala šteje pa 57.000 in 30.000 mož rezerve.

V Nižnem Novgorodu je uničil požar 275 poslopij.

Ustreljen general v Petrogradu. — V parku v Peterhofu je neki 26 letni mož ustrelil generala Kozlova. Morilec zagotovlja, da se nikdar ni bavil s politiko ter da se je motil, ker je imel Kozlova za Trepova, kateremu je bil zelo podoben.

Ruski večer v Ljubljani. — Ruski krožek v Ljubljani vabi k ruskemu večeru, katerega priredi svojim članom in vabljenim gostom, dne 17. julija 1906. v mali dvorani „Narodnega doma" v Ljubljani. Spored: 1. Nekrasov: „Solze matere", deklamuje Ana Ivanovna. 2. Lermontov: „Pesem", deklamuje Danica Franjevna. 3. a) „Breza", b) „Škrjanček", solospev s spremljevanjem klavirja, poje Marija Ivanovna. 4. „Ptička in deca", deklamuje Anton Antonovič. 5. „***": „Dvakrat se sreča ne vrne". Igrokaz v 2 dejanjih.

Mir in šolske knjige. — V zgodovinskih knjigah, katere so bile v rabi v ameriških šolah v letih od 1843. do 1885., je bilo berila o vojnah 40%; v letih 1885. do 1897. le še 28%; v novih knjigah je le 24·7%. Morala: vzgoja otrok se boljša, in bližamo se izpolnitvi najvišjega snà: mirù!

Vozni red krajevne železnice Gorica-Ajdovščina

veljaven od dné otvoritve proge Jesenice-Gorica — Trst d. ž.

Meš. vl. 851	Meš. vl. 853	Meš. vl. 855	km	Postaje	Meš. vl. 852	Meš. vl. 854	Meš. vl. 856
9.15	2.55	8.35	—	odh. Gorica . . . . . doh.	7.30	1.35	7.40
9.25	3.05	8.45	4	„ Št. Peter pri Gorici . . . . . „	7.19	1.24	7.29
9.41	3.20	9.01	8	„ Volčjadraga . . . . . „	7.07	1.12	7.17
9.52	3.32	9.12	12	doh. Prvačina . . . . . odh.	6.50	12.55	7.00
6.40	12.55	6.40		odh. Trst d. ž. . . . . doh.	9.55	—	9.55
9.57	3.37	9.17	—	Prvačina	6.45	12.50	6.55
10.07	3.47	9.27	14	Dornberg	6.40	12.45	6.50
10.17	3.57	9.37	16	Batuje	6.30	12.35	6.40
10.28	4.08	9.48	21	Kamnje	6.17	12.22	6.27
10.35	4.15	9.55	23	Dobravlje	6.10	12.15	6.20
10.42	4.22	10.02	25	Sv. Križ-Cesta	6.05	12.10	6.15
10.50	4.30	10.10	28	doh. Ajdovščina . . . . . odh.	5.55	12.00	6.05
				Priklopi:			
7.25	1.15	10.35		odh. Dunaj j. ž. . . . . doh.	5.35	6.45	—
11.29	9.05	5.50		Gradec j. ž.	9.51	2.01	—
3.18	4.47	12.58		Ljubljana j. ž.	2.37	9.45	—
6.25	1.00	4.25		Trst j. ž.	10.38 11.28	4.15	10.45
7.17	10.02	5.20		Nabrežina j. ž.	10.42	6.20	—
5.50	12.00	5.10		Červinjan	11.30	6.47	10.40
7.54	1.59	5.49		Tržič j. ž.	9.46	3.16	9.43
8.50	1.20	6.10		Kormin j. ž. . . . . doh.	7.54	3.05	10.08
8.55	9.07	2.37	1.45	6.29 6.34 doh. Gorica . . . . . odh.	9.03	7.38	2.15 2.49 9.00 9.52

Izjemni tarif:

Gorica - Volčjadraga tour-retour II. razr. 80 vin., III. razr. 50 vin. — **Gorica - Prvačina** II. razr. 1·20, III. razr. 80 vin. — Listek je veljaven samo za **tri** dni.

Oropan. — Zastopnik neke tovarne sladkorja v Nikolajevu je bil na potu v banko napaden ter oropan 30.000 rubljev. En ropar je bil ujet, eden ustreljen, ostali so zbežali.

Ruska duma. — Duma je razpravljala o povabilu medparlamentarične konference, naj odpošlje odposlance v London. Posl. Nabokov in Aladin sta izjavila, da je duma edini parlament na svetu, kjer vsi poslanci soglašajo v tem, da ima nehati vojevanje. V drugih parlamentih so le skupine poslancev, ki to žele, vendar ni dvomiti, da tvori vsa duma tako skupino. Vsled tega more vsprejeti vodstvo novega gibanja narodov, ki stremi za tem, da nehajo vojne kakor sredstvo za reševanje mednarodnih vprašanj. Duma je sklenila izvoliti v ponedeljek šest delegatov, ki gredo v London.

Pobiranje pristojbin od pokopališča v Celovcu. — Cesar je sankcijoniral postavo, vsled katere ima občina Celovec pravico, pobirati pristojbine od pokopališča.

Angleška zniža svojo vojsko. — Kakor poroča londonski list „Evening Standard", namerava angleški vojni minister predložiti parlamentu načrt, da se angleška redna armada zniža za 20 bataljonov.

Sibirska kuga v evropski Rusiji. — Iz Peterburga brzojavljajo: Iz neke vasi v okraju Nova Ladoga poročajo o šestih slučajih sibirske kuge. Okraj Nova Ladoga leži med gubernijo peterburško, doneško in finsko.

Nov otok. — V Beringovi ožini otoka Boroslona se je pojavil nenadoma nad morjem nov otok. Pred sto leti se je pojavil na istem mestu vsled podmorskih potresov sličen otok, ki pa je tekom časa izginil. Ribiči pravijo, da je okoli novega otoka silno vroča voda in da se je nemogoče približati obali.

Osemurno delo.

(Praktični poskusi.)

Kakih 10 let je v nekaterih delavnicah „Société Anonyme des Forges" uvedeno osemurno delo, in sicer z izvrstnim uspehom.

Iz izvestja upravnega sveta tega društva je razvidno, da delavci v 8 urah izvršujejo isto delo kolikor poprej v 12 urah, ter da je društvo na dobičku s to uredbo radi razmerno *znižanih* troškov v obče.

Inženir I. G. Fromont, upravitelj „Anonimnega društva za kemične produkte" v Engisu (Belgija) je obelodanil delce, v katerem govori o uspehih osemurnega dela, uvedenega v imenovanem društvu. Prej nego je bila uvedena ta reforma, je trajalo delo 24 ur, od 6. ure v jutro do 6. ure v jutro prihodnjega dne, na kar je bil delavec prost 24 ur, ali ta svoboda je bila mnogo manjša z ozirom na dolgo pot iz tovarne do delavčevega stanovanja. Dela 24 ur v tovarni je bilo prekinjeno samo za 3 ure, od polnoči do 3. ure, ali za ta čas je moral delavec leči na malo slame blizu peči, v vzduhu, polnem gasa in strupenih plinov. V taki atmosferi je moral tudi jesti. Ni treba ugibati, kako je vse to škodljivo zdravlju, vsekakor je tak okoliš bil ugoden alkoholizmu, ker delavci toliko pri delu kolikor na poti domov so izpili večkrat kako čašico .... da se okrepčajo.

Taka sestava dela bilo je škodljiva tudi za podvzetnike, ker delavec, plačan v primerju z izvršenim delom, je zgubaval voljo, ni imel obdržka ter je večkrat ostavljal delo, ko je trajalo 24 ur neprenehoma.

Anonimno društvo v Engisu je uvedlo, ko je bilo osnovano leta 1888., sistem dveh oddelkov, katera sta, menjáje se, delala po 12 ur. Akoprav je bila ta sestava boljša od prejšnje, je zadela na odpor delavstva, katero je bilo proti novim pečem, uvedenim od društva. Od imenovanih 2 oddelkov je delal jeden od 6. v jutro do 6. zvečer, drugi del obratno; pravzaprav pa je trajalo delo le 10 ur, ker so bili 3 odmori, jeden je trajal 1 uro, druga dva po pol ure. Dnina je znašala v razmerju z izvršenim poslom poprečno $3^1/_2$ franka. Koncem leta je dobivalo delavstvo nagrade, poleg tega jih je društvo zavarovalo proti nesreči, osnovalo za nje hranilnico in vzajemno podporno društvo, katero pa je skončavalo vedno z deficitom, vedno večjim od meseca do meseca. Delavci niso bili kos naporu, in slednjič se je čutila potreba, da se sestava dela predrugači.

To vprašanje je rešilo društvo z uvedbo osemurnega dela. V to svrho so bili delavci razdeljeni v 3 oddelke. Vsak oddelek je delal po $7^1/_2$ ure, proti $^1/_2$ ure odmora. Poprej je zgubil delavec v tovarni 50% svojega časa, tako pa le 31.6%. Čudno, da je prvotno tudi osemurno delo naletelo na velik odpor delavstva, katero se je balo, da bo dnina mnogo manjša, ter so brez razlogov odbijali povoljne pogoje, koje je društvo temeljilo na natančnem in vestnem proračunu. Naposled so delavci popustili ter uvideli, kako je zlasti za zdravlje blagodejna ta nova sestava dela. V času 6 mesecev so napravili delavci v $7^1/_2$ ure na dan isto delo, kakor poprej v 10 urah dnevnega dela. Dasi je bila dnina odmerjena po razmerju s storjenim delom, je delavec vendar v času $7^1/_2$ ure dela zaslužil jednako, kakor prej, ko je delal 10 ur. V primerjevanju osemurnega dela z dvanajsturnim se je pokazalo, da se je plačilo in delo za vsako uro povečalo za 33%. V 10 urah se je proizvajalo 1000 kg, v $7^1/_2$ ure isto toliko; proizvajanje za vsako uro se je povečalo od 100 kg na 133 kg. Dnina je bila prej 40 centimov na uro, sedaj poprečno 53.2 cent.

Poleg vsega tega se ne sme pozabiti boljšega zdravstvenega stanja, ki je nastalo za delavce. Podporno društvo je imelo poprej vsako leto deficita okoli 1000 frankov, po letu 1893. pa je pričel suficit do 3400 frankov. Delavci so pričeli tudi bolj varčevati, kar se je opažalo z vse pogostejšimi in večjimi ulogami hranilnice, pa tudi v raznih hišicah, katere so si delavci za se zgradili. Odpada tudi vedno bolj uživanje opojnih pijač. Društvu pa so se stalni izdatki znižali za 33%; proizvodi so vedno boljše kakovosti.

Torej se po vsem tem vidi, kolike koristi je osemurno delo, s katerim se je zboljšalo delavčevo stanje in prebitek delodajalca.

Te podatke navaja omenjeni upravitelj, inženir Fromont, kateri zaključuje svojo razpravo z željo, da njegov poskus, začet leta 1892. in neprekinjen do današnjega dne, dobi vedno več naslednikov na korist delavca in njegovega zdravlja. „Revue Socialiste".

Književnost.

Naš Dom. — Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga, zanimivosti itd. VI. zvezek. Cena 50 v. Izdala in založila Zvezna trgovina v Celju.

Frančišek Tavčar, kurat pri sv. Joštu nad Kranjem. Spisal Josip Lavtižar. Ponatis iz „Danice". Cena 30 v. Dobiva se v katoliški bukvarni v Ljubljani.

Propovedi. — I. Tomo Zupan. Broširan komad 2 K, elegantno vezan 3 K 20 v. Dobiva se v katoliški bukvarni v Ljubljani.

Štev. 1748.

Natečaj.

V šolskem okraju goriške okolice se razpisuje v stalno ali začasno nameščenje:

1. Mesto nadučitelja na trorazrednici v Rihembergu in na dvorazrednicah v Sovodnjah in Ligu;
2. mesto učitelja-voditelja na jednorazrednicah v Batah, Dol. Branici, Gaberjah na Vipavskem, na Gradišču, v Lomu, Lokovcu, Lokvah, pri Murovcih, v Ravnéh, Vedrijanu, Višnjeviku in pri Voglarjih;
3. mesto potovalnega učitelja za Banjšice-Vrh, Podlako-Dol. Lokovec in Srednje-Kambreško;
4. mesto učitelja na štirirazrednicah v Dornbergu in Podgori ter na trorazrednicah v Ajdovščini, Mirnu in Vrtojbi;
5. mesto učiteljice na štirirazrednici v Solkanu, na trorazrednici v Ajdovščini in na dvorazrednicah v Št. Ferjanu, Ligu, Prvačini, Ročinju in Šmarjah.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v postavi z dne 14. januvarja 1906., dež. zak. štev. 10. Potovalni učitelj za Banjšice-Vrh dobiva potnino letnih 300 K, druga dva potnino letnih 260 K.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vlože z vsemi spričovali, imenovalnimi dekreti in z dekreti o podeljenih petletninah opremljene prošnje najpozneje do vštetega dne 4. avgusta t. l. uradnim potem pri podpisanem okrajnem šolskem svetu.

Prepozno došle ali v gornjem roku nepopolno opremljene prošnje se ne bodo vpoštevale.

C. kr. okrajni šolski svet,

v GORICI, 16. julija 1906.

†

Tugepolni naznanjava, da je najina nepozabna mati in soproga gospa

Marija Biteznik

roj. Gabrščik

dne 14. t. m. po dolgi in mučni bolezni previdena s sv. sakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala v Tržaški bolnišnici.

Pogreb je bil v nedeljo dne 15. t. m. iz ženske bolnišnice v Trstu na tamkajšnje pokopališče.

V Gorici, dne 17. julija 1906.

Ivan Biteznik, sin. Matija Biteznik, soprog.

P. s. Zajedno prav iskreno zahvaljujeva vse prijatelje in znance, kateri so spremili najino nepozabno ranjko na njeni zadnji poti. Iskrena hvala!

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron —·80, —·88, —·96, 1·12, 1·20, 1·36, 1·44, 1·60, 1·80, 2·—.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnino prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Adolf Fey

urar in optikar

na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leoni

v GORICI

Vsprejema poprave ur in optičnih predmetov vseh vrst

Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto.

Meblovana soba

se oddá v najem.

Uhod prost. Dvoje velikih oken na ulico.

Več se izvé v Raštelju štev. 32.

Solnčniki

v največji izbéri po vsaki ceni so ravnokar dospeli.

J. ZORNIK — GORICA

Gosposka ulica 10.

Največja izbéra modercev

vedno zadnje novosti idealnih krojev, samo pri

J. ZORNIK — GORICA

Gosposka ulica 10.

Krasni **okraski** za spomladne in letne obleke so vže začeli dohajati.

J. ZORNIK — GORICA

Gosposka ulica 10.

Nova

modna in manufakturna

trgovina

„Trgovski Dom"

Gorica.

Velika izbera transparent modercev.

Surova svila, surovo platno, beli piket in ajour batist in v tej sezoni najnovejša moda.

Kambrik, satin, cefir, belo platno in veliko letnih predmetov, rokavice, nogavice, modni pasovi, srajce, kravate itd. prodajava po zelo nizki ceni.

Pregrad & Černetič.

Loterijske številke.

14. julija 1906.

Dunaj	80	47	73	32	63
Grac	32	19	31	15	85

Novo plesišče

priporoča društvom po deželi in fantovskim družbam za prireditev veselic in plesov

Fran Pavšič,

mizarski mojster na Šempeterski cesti.

Priporoča tudi odre za veselice, kole za obešanje zastav in tudi vse priprave za razvetljavo ACETILEN, sploh vse potrebščine za take prilike.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pince, potice itd.

Objava.

Naznanja se, da je sklenilo varuštvo deželnega hipotečnega zavoda v svoji seji dne 7. julija t. l., da se podaljša rok za vplačevanje poluletnih obrokov, ne da bi se računale zamudne obresti, od 8 na 15 dni.

Po preteku roka se bodo računale zamudne obresti od dne ki sledi dospelosti obroka.

Ravnateljstvo deželnega hipotečnega zavoda.

Rimske toplice

v Tržiču (Monfalcone) na Primorskem

Stalno podnebje 38—40°.

V času od 1. junija do konec septembra.

Kopelji se priporočajo posebno proti protinu in revmatizmu, bolečinam v kolku in ženskim boleznim itd. itd.

Lastnina Kr. V. kneza Thurn-Taxis.

Odlikovana z diplomo I. vrste. — Odlikovana s častno diplomo Dunaj 1898. — Umetniška obrtna razstava Gorica 1900. — EXPOSIZIONE INDUSTRIALE ARTISTICA GORIZIA 1900

Odlikovana pekarija in sladčičarna

KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Korsu v (lastni hiši)

izvršuje naročila **vsakovrstnega tudi najfinejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince** itd.

Prodaja različna **fina vina in likerje** na drobno ali v originalnih butelkah.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtne zadruge v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadružni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na meniec pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine ½% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4½%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravilni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadružnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Tovarna kmetijskih strojev, sesalk in železolivarna

K. & R. JEŽEK v Blanskem (Moravska)

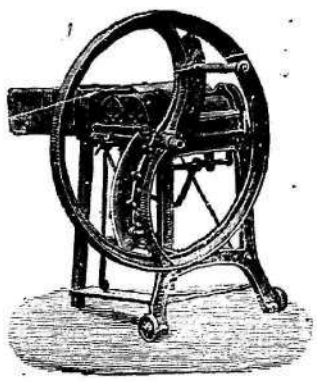

se priporoča za dobave vseh kmetijskih strojev, kakor: plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žeti in kositi, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in odbiralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, bencinovih motorjev in lokomobil, vrtalnih strojev in strojev za kroženje obročev.

Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovaren za mavec.

Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji. Ceniki (o kmetijskih strojih tudi slovenski) zastonj in poštnine prosto.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani

Ivan Komatič Dunajska cesta štev. 31.

Zastopstvo za Goriško, Primorje in Istro

Josip Dekleva v Gorici, ulica Municipio 1.

Prosim zahtevati listke!!

Pozori! Eno krono nagrade!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nostelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišče itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izbor **kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov** po brezprimerno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec v Gorici

pred nadškofijo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nositeljev v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Pozori! Eno krono nagrade!

Prosim zahtevati listke!!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda".

Iz Bremna v New York

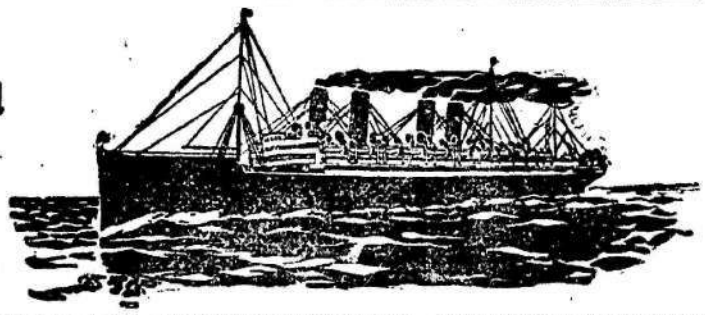

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.", „KRONPRINZ WILHELM" in „KAISER WILHELM der GROSSE".

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju".

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo poti mja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Ari Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno eno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR! BERITE!!

Se dobiva v vseh lekarnah. — Najboljše zdravilo proti — Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMATIZMU in PROTINU

je likér Godina izdelan v Trstu v lekarnah **Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute" pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igea", Via del Farneto 4.**

cena steklenice K 1·20 rata se ne zaračunja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7·— prosto poštnine.